

علوم و فنون ادبی

۱- در کدام گزینه تعداد هجای کشیده بیشتر است؟

- (۲) دیدار می‌نمایی و پرهیز می‌کنی
(۴) آتش نمود گلزار است ابراهیم را

- (۱) نیست دلگیری ز دنیا بنده تسليم را
(۳) از مرگ میندیش و غم رزق مخور

۲- نشانه‌های هجایی کدام مصراع مقابل آن غلط است؟

- (۱) دوران دهر عاقبتم سر سفید کرد (— — — — —)
(۲) آرام دلی دفع غمی مرهم دردی (— — — — —)
(۳) ای حسن خط از دفتر اخلاق تو بای (— — — — —)
(۴) ما آزموده‌ایم در این شهر بخت خویش (— — — — —)

۳- در کدام مصراع‌ها هنگام تقطیع هجایی «نون» حذف می‌شود؟

- ب) متوجه است با ما سخنان بی‌حسیبت
د) کی شعر تر انگیزد خاطر که حزین باشد؟

- الف) متناسب‌اند و موزون حرکات دلفربیش
ج) از سایه‌اش سپهر زمین گیر می‌شود
ه) بگفتا چون به دست آری نشاش

۴) الف - ۵ - ب

۳) ج - ۵ - ه

۲) ب - ج - ۵

۱) الف - ج - ۵

۴- نشانه‌های هجایی بیت زیر در کدام گزینه دیده می‌شود؟

تا که به سیل ندهد کی کشدم بحر عطا
— — — / — — — / — — —
— — — / — — — / — — —
— — — / — — — / — — —

«تا که خرابم نکند کی دهد آن گنج به من
— — — / — — — / — — —
— — — / — — — / — — —
— — — / — — — / — — —

۵- برای بیت زیر کدام وزن را ترجیح می‌دهید؟

گانجا که ارادت بود اندکار نباشد

«گر دست به شمشیر بری عشق همان است

۱) مفعول مفاعیل مفعول

۲) مستفعل فاعلات مستفعل

۳) مفعول مفاعلن مفاعلين فع

۴) مستفعل مفاعيل مفعول

۱) مفعول مفاعیل مفعول

۲) مستفعل فاعلات مستفعل

۳) مفعول مفاعلن مفاعلين فع

۴) مستفعل مفاعيل مفعول

۶- در کدام گزینه به تعداد مصراع‌های با وزن ناهمسان اشاره شده است؟

- ب) ز سر برون نزود هرگزم هوای شما
د) آه هوا پرست به مقصد نمی‌رسد

- الف) هر که در بند صور باشد به معنی کی رسد؟

- ج) بی روی و موی تو که چو نسرین و سنبل است

- ه) هر چه ز نیک و بد است چون همه در دست اوست

۴) چهار

۳) سه

۲) دو

۱) یک

۷- پایه‌های آوایی همه ایيات زیر را می‌توان به دو شکل جدا کرد؛ به جز

تابر سیمین تو احوال ما زیین کند
نه زربه ترازویم و نه زور به بازو
ترجیع بنند نالله بود بنند بنند ما
مانیش عشق خورده و لعل تو نوشند

۱) پرده بردار ای قمر پنهان مکن تنگ شکر
۲) حسرت برم از خسرو و فرهاد که در عشق
۳) تا دور از آن لب شکرین همچونی شدیم
۴) ای خنده تو راه زن کاروان قند

۸- وزن کدام بیت متفاوت است؟

آماده باش گریمه تلخ گلاب را
ور جنت فردوس بسود کار ندارم
گر میر نهد بندم گر پیر دهد پند
او از دم دود ممن دلس و خته در تاب

- (۱) ای گل که موج خندهات از سر گذشته است
 - (۲) بی دوست من از باغ ارم یاد نیارم
 - (۳) تا جان بود از مهر رخش بر نکنم دل
 - (۴) من با غم دل ساخته و سوخته در تاب
- ۹- وزن کدام ایيات همسان و مشترک است؟

زان همه آتش نگفت دود دلی بر شود
تاخشم نداند که تو رامی نگرستم
تا از لب دلدار شود مسست و شکرخا
حول نسترن و نستر زجاج یکی است
عزیز من دگر این سفره بستنی است دگر

(۳) ب - ج (۴) الف - ه

- الف) برق جمالی بجست خرمن خلقی بسوخت
ب) دل پیش توه دیده به جای دگرستم
ج) لب را تو به هر بوسه و هر لوت میالا
د) چه جای زحمت و راحت که پیش پای طلب
ه) طلس غربت شاعر شکستنی است مگر
- (۱) الف - د (۲) ب - ه

۱۰- کدام گزینه به زندگی پیامبران «تلمیح» ندارد؟

که خاک میکده خوش تر ز آب حیوان است
آن که آن داد به شاهان به گدایان این داد
ناخلف باشم اگر من به جوی نفوش
چنین عزیز نگینی به دست اهرمنی

- (۱) مگر به یاد لبت باده می دهد ساقی
- (۲) گنج زرگر نبود کنج قناعت باقی است
- (۳) پدرم روپه رضوان به دو گندم بفروخت
- (۴) به صبر کوش توای دل که حق رهانند

۱۱- کدام گزینه فاقت آرایه «تضمين» است؟

قل هو الله احد چشم بد از روی تو دور
منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن
مباش از برای دوستان مض طرب
کز نسیم بش بوی جوی مولیان آید همی

- (۱) به فلک می رسد از روی چو خورشید تو نور
- (۲) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ
- (۳) چو دونان در این خاکدان دنی
- (۴) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم

۱۲- آرایه مقابله کدام گزینه نادرست است؟

که خلق از آب و خاک و تو از مشک عنبری (تلمیح)
متھیرم چه نامم شه ملک لافتی را (تضمين)
چو در محبت شیرین هلاک شد فرهاد (تلمیح)
گفت که این سیاه کچ گوش به من نمی کند (مراعات نظیر)

- (۱) تو خود فرشتهای نه از این گل سرشنایی
- (۲) نه خدا توانم خواند نه بشر توانم گفت
- (۳) به خون لعل فرو رفت کوه سنگین دل
- (۴) دی گلهای ز طرهاش کردم و از سر فسوس

۱۳- در کدام گزینه بین واژه های مشخص شده آرایه «مراعات نظیر» دیده نمی شود؟

خاک در چشم مروت می زنی
هر چهود و گبر از او آگهه بدمی
که پنداری این شعله بر من گل است
بد مسیتی ز نرگس خمارم آرزوست

- (۱) خویش تن را عارف و والمه کنی
- (۲) گر میسر کردن حق ره بدمی
- (۳) مرا چون خلیل آتشی در دل است
- (۴) ساقی و سردہی ز لب یارم آرزوست

۱۴- در کدام بیت هر دو آرایه «تلمیح و مراجعات نظیر» دیده می شود؟

مگردان رو ترش از باده تلخ نصیحت‌ها
بـه آب خضر کشـتی سرکشـان را
زان کـه در زـلف و لـب او هـمه مشـک و شـکر است
هزـار پـایه کـم از نـیـستی اـسـت هـستـی ما

- ۱) شراب تلخ دارد عیش شیرین در قفا صائب
- ۲) چـو بـگـشـادـی عـقـیـقـدـق درـفـشـان رـا
- ۳) گـر بـترـسـدـز دـلـمـ زـلـفـ و لـبـ اوـنـه عـجـبـ
- ۴) رسـیدـه اـسـت بـهـ معـراجـ اـوـجـ پـسـتـیـ ما

۱۵- در کدام بیت هر دو آرایه «تلمیح و تضمین» دیده می شود؟

شـیـوهـ جـنـاتـ تـجـرـیـ تـحـتـهـ الـاـنـهـارـ دـاشـتـ
حـالـ دـلـ مـجـنـونـ پـرـاـكـنـدـهـ مـاـ چـیـسـتـ
کـهـ عـشـقـ آـسـانـ نـمـوـدـ اـوـلـ وـلـیـ اـفـتـادـ مـشـکـلـهـاـ
بـختـیـ دـارـمـ چـوـ چـشمـ خـسـرـوـ هـمـهـ خـوابـ

- ۱) چـشمـ حـافـظـ زـيـرـ باـمـ قـصـرـ آـنـ حـورـىـ سـرـشتـ
- ۲) درـ سـلـسلـهـ زـلـفـ سـرـاسـ يـمـهـ لـيـلىـ
- ۳) بـهـ غـيرـ اـزـ شـاهـ مـظـلـومـانـ نـبـيـنـىـ عـاشـقـ صـادـقـ
- ۴) چـشـمـیـ دـارـمـ چـوـ لـعـلـ شـسـیرـينـ هـمـهـ آـبـ

۱۶- در ابیات زیر به ترتیب کدام آرایه‌ها دیده می شود؟

در تجلـیـ اـسـتـ يـاـ اوـلـیـ الـبـصـارـ
مـنـ اـزـ آـنـ رـوزـ کـهـ درـ بـنـدـ تـوـامـ آـزادـمـ
عـاقـلـ شـدـهـ اـسـتـ مـجـنـونـ مـجـنـونـ شـدـهـ اـسـتـ عـاقـلـ

- الف) يـارـ بـیـ پـرـدـهـ اـزـ درـ وـ دـیـوارـ
- بـ) حـافـظـ اـزـ جـوـرـ توـ حـاشـاـ کـهـ بـگـردـانـدـ روـیـ
- جـ) اـزـ حـسـنـ بـیـ حـدـ تـوـ اـیـ نـازـنـیـنـ شـمـاـیـلـ

- ۱) مراجعات نظیر - تلمیح - تلمیح
- ۲) تلمیح - تضمین - مراجعات نظیر
- ۳) تضمین - مراجعات نظیر - مراجعات نظیر
- ۴) تضمین - مراجعات نظیر - تلمیح

۱۷- مفهوم تلمیح به کار رفته در همه ابیات یکسان است به جز

آـرـدـ هـمـیـ پـدـیـدـ زـجـیـبـ هـوـ صـباـ
سـامـرـیـ پـیـشـ عـصـاـ وـ یـدـ بـیـضـاـ مـیـ کـرـدـ
پـایـ آـنـ بـتـ زـآـسـتـانـ چـوـنـ دـسـتـ مـوـسـیـ زـآـسـتـیـنـ
چـنـانـ کـهـ مـعـجـزـ مـوـسـیـ طـلـسـمـ وـ جـادـوـ رـاـ

- ۱) برـقـیـ چـوـ دـسـتـ مـوـسـیـ عـمـرـانـ بـهـ فـعـلـ وـ نـورـ
- ۲) اـیـنـ هـمـهـ شـعـبـدـهـ خـوـیـشـ کـهـ مـیـ کـرـدـ اـینـجاـ
- ۳) چـوـنـ بـهـ کـوـیـ اـنـدـرـ خـرـامـدـ آـنـچـنـانـ باـشـدـ زـ لـطـفـ
- ۴) بـهـایـ روـیـ توـ بـازـارـ مـاـهـ وـ خـوـرـ بـشـکـسـتـ

۱۸- همه ابیات به آرایه تلمیح مزین است به جز

توـ رـاـ کـهـ گـفـتـ کـهـ اـیـنـ زـالـ تـرـکـ دـسـتـانـ گـفـتـ؟
قرـعـهـ کـارـ بـهـ نـامـ مـنـ دـیـوانـهـ زـدـنـدـ
جـرـمـشـ اـیـنـ بـودـ کـهـ اـسـرـارـ هـوـیـداـ مـیـ کـرـدـ
پـیـشـ سـرـچـشـمـهـ نـوـشـتـ زـ حـیـاـ آـبـ شـودـ

- ۱) بـهـ مـهـلـتـیـ کـهـ سـپـهـرـتـ دـهـدـ زـ رـاهـ مـرـوـ
- ۲) آـسـمـانـ بـارـ اـمـانـتـ نـتوـانـتـ کـشـیدـ
- ۳) آـنـ يـارـ کـرـزوـ گـشـتـ سـرـ دـارـ بـلـنـدـ
- ۴) باـشـ تـاـ آـبـ حـیـاتـیـ کـهـ خـضـرـ تـشـنـهـ اوـسـتـ

۱۹- فضای عاطفی کدام بیت متفاوت است؟

بـهـ اـسـتـقـبـالـمـ آـمـدـ بـخـتـ پـیـرـوـزـ
روـانـ کـرـدـ رـایـتـ بـهـ نـیـروـیـ بـخـتـ
تـوـ رـاـ تـاـ بـوـسـهـ باـشـدـ مـیـ سـتـانـمـ
سـپـرـدنـ بـهـ غـمـ دـلـ بـهـ یـکـسـارـگـیـ

- ۱) مـبـارـکـتـرـ شـبـ وـ خـرـمـتـرـینـ رـوزـ
- ۲) کـهـ دـارـنـدـهـ تـاجـ وـ شـمـشـیـرـ وـ تـخـتـ
- ۳) مـرـاـ تـاـنـقـرـهـ باـشـدـ مـیـ فـشـانـمـ
- ۴) کـوـنـ رـفـتـ بـایـدـ بـهـ بـیـچـسـارـگـیـ

۲۰- لحن و محتوای کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

چشم بند از روی تسو و دور ای صنم

(۱) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم

(لحن تن و ضربی و محتوای عاشقانه)

به ابر اندر آمد فغان و خروش

(۲) زمین آمد از سم اسبان به جوش

(لحن ضربی و محتوای حماسی)

کجا داند حال ماس بکاران ساحل ما

(۳) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

(لحن غمگین و محتوای عارفانه)

بمه تدبیر رفتن نپرداختی

(۴) همه برگ بودن همی ساختی

(لحن ضربی و محتوای تعلیمی)

۲۱- در کدام بیت، شاعر به کمک وزن و آهنگ کوتاه، ضربی و تن، بار حماسی شعر را غنی‌تر کرده است؟

وی شور تو در سرها وی سرت تو در جانها

(۱) ای مهر تو در دلها وی مهر تو بر لبها

شد آن زمانه که او شاعر خراسان بود

(۲) شد آن زمانه که شعرش همه جهان بنوشت

همه تیر تا پر، پر از خون کشید

(۳) کز آن نیامور، تیر بیرون کشید

عیدانه فراوان شدت اباد چنین بادا

(۴) عید آمد و عید آمد یاری که رمید آمد

۲۲- بیت زیر با کدام بیت قرابت معنایی ندارد؟

برنیای دز کشتگان آواز»

«عاشقان کشتگان معشوق اند

مهر کردن ددهانش دوختند

(۱) هر که را اسرار حق آموختند

جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد

(۲) آن یار کز او گشت سردار بلند

کان را که خبر شد خبری باز نیامد

(۳) این مدعیان در طلبش بی خبرانند

لیک کس را دید جان دستور نیست

(۴) سرمن از نالله من دور نیست

۲۳- کدام گزینه از لحاظ حس و حال حاکم بر فضای شعر متفاوت است؟

تاشب نرود صبح پدیدار نباشد

(۱) تارنج تحمل نکنی گنج نبینی

پس ای بنده افتادگی کن چو خاک

(۲) ز خاک آفریدت خداوند پاک

که نتوان برآورد فردا ز گل

(۳) بیات سا برارایم دستی تی ز دل

ای ز چمه نوشست چشم دل چرا غانی

(۴) خلوت چراغان کن، ای چراغ روحانی

۲۴- در کدام گزینه شاعر، وزن و آهنگی را به کار برده که نشان‌دهنده حالت غم و اندوه است؟

کز اهل سماوات به گوش تو رسید صوت!

(۱) ای خواجه رسیده است بلندیت به جایی

آنچه آغاز ندارد نپذیرد انجام

(۲) مساجرای من و معشوق مرا پایان نیست

نبود دندان لا بل چراغ تابان بود

(۳) مرا بسود و فرو ریخت هر چه دندان بود

که معنی بماند نه صورت به جایی

(۴) اگر هوشمندی به معنی گرای

۲۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

بنده خود کن ز رعنایی مرا آزاد کن

(۱) سرو را تشریف آزادی به رعنایی فکند

من از آن روز که در بنده توان آزادم

(۲) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی

کو دل آزاده‌ای کز تیخ او مجروح نیست

(۳) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد

زخم را مرهم از آن جو کش چنین پیکان بود

(۴) ای سنایی تیر عشقت بر جهان معشوق زد